

Waterloo

Carles Alberola
Pasqual Alapont

Introducció / David Sánchez Pacheco

1974

TEATRE
bromera

(Llum de sala. Música de fons mentre el públic seu perquè comence l'espectacle. A l'escenari, emmarcant tot el fons, veiem una foto antiga d'una família durant un dinar familiar al camp. Un tècnic col·loca una cadira a prosceni. L'actor entra a escena carregat amb una motxilla, una caçadora i una botella d'aigua; creua l'espai escènic i arriba al prosceni; fa un gest als tècnics per indicar que lleven la música.)

ACTOR. *(Al públic.)* Bona nit. Moltíssimes gràcies per haver vingut i per haver-vos quedat, sou un públic de puta mare, de veres. *(Al programador, que està al pati de butaques.)* Comencem, no? Deu, quinze minuts màxim.

És un plaer tornar a estar ací, a Aldaia. En fi... espere que hàgeu disfrutat de l'espectacle. Quan vulgueu comencem amb el col·loqui.

(L'actor seu a la cadira i beu.)

Waterloo és... Bé, ja ho heu vist, bàsicament és la història del trencament d'una família, de la meua. I si heu llegit el programa de mà, vos deveu haver adonat que és un viatge per la memòria, el que recordem, però també de vegades el que no volem recordar. Tots tenim un dia funest en la nostra vida, un dia que ho va traspalsar tot.

Volíem que l'espectacle fora com la foto d'un temps, els anys setanta. De com vivíem i estimàvem... Només han passat cinquanta anys, però com han canviat les coses, veritat? Com heu vist és una obra sense mòbils ni whatsapps... Per cert, moltes gràcies perquè no ha sonat cap mòbil durant tota la representació. Això feia anys que no em passava. Si voleu ja podeu encendre'ls.

El col·loqui... no el fem habitualment, però he de dir que a mi m'encanta. Sempre he pensat que els col·loquis enriqueixen la visió de l'espectacle, la completen. Bé, a la vostra disposició.

(Beu i observa el públic expectant.)

Sempre costa, no?, trencar el gel. Podeu preguntar el que vulgueu... sobre l'espectacle, sobre el procés de creació, sobre la meua colonoscòpia... És broma.

(Resta expectant.)

Tots alhora no!

(Esperant resposta per part del públic.)

Bé, si no teniu cap pregunta, ens n'anem, la faena ja està feta. Per cert, se vos ha fet llarg l'espectacle? A mi és que se'm passa volant. Estic per a tornar a començar.

(Pausa, expectant.)

Cap pregunta? Ho heu entés tot. Si és que el públic d'Aldaia ja se sap. No com a Alaquàs, que molts espectadors vingueren a veure l'espectacle pensant-se que anàvem a parlar de Puigdemont, pel títol. Però per a la gent d'Aldaia, Waterloo és sinònim d'una derrota, de la desfeta de Napoleó en una batalla que va acabar amb el primer Imperi Francés. Però sobretot, sobretot, Waterloo és important en la història europea per ser la cançó d'ABBA que va guanyar el Festival d'Eurovisió el 6 d'abril de 1974. Un dia abans d'esta foto. (*L'assenyala.*)

(Resta expectant.)

A vegades em pregunten, ho dic per trencar el gel, com que és un espectacle autobiogràfic, què hi ha de veritat en el que he contat. Doncs tot i res. Perquè... com naixen les històries? A vegades naixen d'allò que has viscut, d'allò que has escoltat, o que t'han contat... A vegades estires un poc els fets, les anècdotes, però quasi sempre et quedes curt.

De fet, mon tio Voro, el germà de ma mare (*Assenyalant-lo en la foto.*), ací el teniu, sempre amb la copa a la mà, necessitaria un espectacle per a ell només. La primera vegada que vaig tastar l'alcohol va ser a sa casa. Jo devia tindre nou o deu anys. Això contat ara sembla una barbaritat, ho sé, com tantes altres coses, però en aquella època era així. Segur que a algú de vosaltres quan era menut li van donar Kina San Clemente per a obrir la gana de menjar. Als de vint i trenta anys vos semblarà

marcià, però la Kina San Clemente era un vi que tenia 15 graus. Perquè vos feu una idea, la cervesa Turia en té 5,4. La nostra generació es va passar mitja infantesa de ressaca. A mon tio Voro, anaves a felicitar-lo per Nadal, t'endinyava les estrenes, et posava un barrejat a la mà, una de cassalla i dos d'aigua, i et deia «Hala, valent, tota d'un glop». Amb ell vaig anar per primera vegada a Mestalla, i al Teatre Principal a veure la *Yerma* de Núria Espert i a un bar de *topless*. En aquells anys hi havia gent que anava a Perpinyà a veure *El último tango en París*, nosaltres anàvem al Bar Fuertes. Quan eres menut busques un referent i mon pare ni bevia ni li agradava el futbol, així que jo passava les hores a cal tio Voro, però sobretot, sobretot, per la meua cosina Cristina. Tenia la meua edat i era... M'agradava. Ja ho heu vist en l'espectacle. Ella deia, «Quan siga gran, seré missionera, i aniré a Burundi». I jo tot era pensar, «A Burundi? I què faré jo a Burundi?».

(Tot recordant.)

Heu anat alguna vegada a un vetlatori? Als que es feien a casa amb el difunt de cos present? Sí, veritat, com es nota que teniu una edat. Una cosa que no podré oblidar mai de mon tio Voro va ser al soterrar de son pare, l'avi Miquel. Era el meu primer vetlatori i m'havia preparat a consciència. Cara a l'espill, trist, amb un llacet negre. Tota la família estava reunida a casa, tots en silenci. I, de sobte, mon tio Voro comença a encadenar acudits. En

tenia per a tots. A don Abel, el retor (*Assenyalant-lo en la foto.*), el germà de la tia Purín, que era més estirat que un ciri, sempre estava punxant-lo: «Xe, *Piu de Ferro*, ahí en la parròquia, alguna beateta deu caure, no?». I tots per terra. Bé, tots llevat de don Abel i la tia Purín. Jo no donava crèdit. Havíem anat a vetlar el mort i, de sobte, veig aparéixer pastissets de moniato, coques cristines, mistela... El tio Voro em lleva el llacet negre i em diu: «Carles, la vida és una mentida. Pren, Kinita San Clemente, que hui estàs viu i demà ves a saber». I tots bevent i rient sense parar.

Fixeu-vos que important. Per a mi, vull dir. Jo no sé quantes vegades he dit que simplement soc un contador d'històries. Jo crec que això naix d'ahí. Tots tenim un tio Voro. I crec que les persones no deixen d'existir mai si un conta les seues històries, que parlar d'elles és una manera de recuperar-les. Ja està.

(Pausa expectant. Beu.)

Alguna pregunta? No sou molt de preguntar, vosaltres.

La història l'heu entesa, no? Més o menys. Un dinar familiar al camp que acaba com el ball de Torrent per una insignificança, per unes simples culleretes de café. Això ho heu vist vindre? Pensàveu que seria el detonant? Que la tia Purín connectaria el ventilador i trauria tota la merda de la família? Algú s'ho esperava? O que el tio Paco fora en realitat... (*Mira al públic.*) Eo! Hi ha algú

al pati de butaques?! (*Riu.*) Ja sé que l'espectacle, fàcil de seguir, no ho és, hi ha molts personatges. Però si vos dic Salgado? (*Gest imitant una persona conduint.*) El del camió! I Grace Kelly? (*Mou els dits com assecant-se la manicura.*) Escolteu, pareix que no hàgeu vist l'espectacle. I açò no és més complicat que *El secreto de Puente Viejo*.

Voleu que fem un repasset ràpid dels personatges? Per mi cap problema. Açò de vegades passa. (*Agafa la cadira i la retira a un lateral.*) A mi no m'ha passat en la vida. Haver d'explicar els personatges una vegada acabat l'espectacle no m'ha passat mai. Però alguna vegada havia de ser la primera. (*Pausa.*) No ho hauria dit mai de la gent d'Aldaia. Açò a Alaquàs no em va passar. (*Mirant la foto.*) Per on comence? (*Anirà assenyalant els personatges en la foto, didàctic.*)

Este xiquet tan templat soc jo. Mirant la meua cosina Cristina amb cara de pàmfil. I amb la mà a la butxaca, ja sabeu per què. Sé que estic desmillorat. Trenta anys de Ducados fan molt de mal. Mon pare, Pepe, que començà de *botones* a l'Hispano i acabà de director del banc. Només tenia temps per a treballar. Al seu costat, tota de blanc, la seua germana, la tia Teresa. (*Repeteix el gest d'assecar-se la manicura.*) Grace Kelly. Com ja sabeu se'n va anar a estudiar cant a Barcelona, es va casar amb un empresari tèxtil, Millioneti, i ja no va cantar. Son pare, l'avi Damià. L'avi era... Jo me l'estimava moltíssim. Ell era l'amo de l'hort que un dia jo esperava que fora meu. Ma mare, Rosa. Guapíssima. Si busqueu al diccionari la paraula *patidora*, la primera accepció, ma mare.

I estos els seus germans, el tio Voro i el tio Paco. Anem bé? Segur? Voleu que posem els noms?

El tio Voro, Kinita San Clemente, està casat amb la tia Dolors, probablement, no sé si estareu amb mi, el personatge més contradictori de l'obra, ella per exemple no volia anar al cine per no haver de tragar-se el NO-DO. La tia Dolors molt de Franco no era. La seua filla, la meua cosina Cristina, i el meu amor impossible. Feia olor de *fresas salvajes*, pel xampú. *Ojo*, en braços del tio Paco, que ja sabeu de què va la història. El tio Paco era llaurador i sempre ens estava explicant coses del camp, com es birbava: «Verdolaga que laves, ja no està». Sí, nosaltres les verdolagues les llevàvem, les féiem en un muntó i, quan estaven seques, les cremàvem. El dia que vaig anar a un restaurant amb una estrella Michelin i em vaig trobar una verdolaga a l'ensalada... 25 euracos, em vaig sentir estafat. Vos ho assegure, jo he cremat una fortuna. (*Continua assenyalant la foto.*) La seua dona, la tia Purín, ací la teniu, sembla una gàrgola de la llotja. Era envejosa, agarrada... xe, més mala que un dolor, però molt bona persona. El seu fill, el meu cosí Ximo. En totes les fotos que estic al seu costat, en totes, porte banyes. Ximo anava pel davant de tots nosaltres. Als huit anys fumava, als deu tenia núvia i als dotze en tenia tres. Als setze era un expert en la coca, als díhuit en la metadona i als vint-i-un... (*Fa un gest per a indicar que està mort.*) I este pájaro, és el germanet de la tia Purín, don Abel Ferragut Fenollosa, el Cary Grant de la Ribera, més conegut per Piu de Ferro.

Qui més tenim? Amparito, allà al cantó, somrient, sempre somrient. Amparito tenia una parada de

salmorra al mercat i era cosina tercera de ma mare, tot i que això de cosina tercera no ho he entés mai, de lluny. Amparito estava casada amb... (*Apel·lant al públic.*) Amb qui estava casada Amparito? Vos he parlat d'ell abans. (*Repeteix el gest d'algú conduint un camió.*) Amb Salgado! El del camió! Amparito i Salgado, eren la parella perfecta. Des que es conegueren a la falla als setze anys, la seua vida era una mascletà. I els seus fills, Susi i Vicentín, cosins quarts, de lluny, de molt lluny. Susi no somriu en la foto perquè li acabaven de posar l'ortodòncia. I Vicentín, pobret, en la foto està content, però sempre estava malaltet, va ser setmesó i no estava acabadet de fer.

(Mira la foto.)

I ja estan tots. Supose que ara vos ha quedat més clar, no? Els teniu a tots col·locats?

(Mira al públic, expectant.)

Mireu, si no hi ha preguntes, vos dic una cosa i marxem. Per a mi... jo si haguera de definir l'espectacle amb una paraula diria... la infantesa, el paradís perdut. Eixe temps que et marca per sempre sense tu saber-ho. Penses que no s'acabarà mai i de sobte, un dia, el 7 d'abril de 1974, l'endemà que ABBA guanyara el Festival d'Eurovisió, la meua família estava vivint el seu Waterloo particular.